

Slovenska akademija znanosti in umetnosti

Novi trg 3 / p.p. 323 / Si-1001 Ljubljana / Slovenija
T +386 1 47 06 100 / F +386 1 42 53 423 / E sazu@sazu.si / www.sazu.si

Svet za varovanje okolja Slovenske akademije znanosti in umetnosti

Ljubljana, 21. 4. 2015

Zadeva: Mnenje o predlogu Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije

Svet za varovanje okolja Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SVO SAZU) je na svoji seji dne 8. 4. 2015 obravnaval predlog navedenega Zakona, ki je v javni razpravi, in sprejel naslednje stališče:

1. SVO SAZU podpira pobudo ministrstva, pristojnega za gozdarstvo, za povečanje transparentnosti sistema gospodarjenja z gozdovi v lasti RS
2. SVO SAZU ob predlogu zakona izraža zaskrbljenost:
 - a. zaradi ne-celovitega gospodarjenja z vsemi gozdovi v RS, torej ločevanja sistema izkoriščanja gozdnih lesnih proizvodov za zasebne in državne gozdove in
 - b. zaradi ne-celovitega obravnavanja vseh funkcij gozdov, saj predlagana rešitev z družbo z omejeno odgovornostjo poudarja izkoriščanje lesno-proizvodne funkcije, brez upoštevanja splošnokoristnih funkcij, predvsem ohranjanja biodiverzitete, virov pitne vode, ohranjanja tal in ekosistemskih storitev gozdov.
3. Za sredstva, ki bodo pridobljena iz lesno-proizvodne funkcije gozdov, v predlogu zakona ni dovolj jasno definiran sistem vlaganj v gozdove.

Predlog SVO SAZU je, da se zakonodajno uskladi celostna vlaganja v gozdove po principu 'biološke amortizacije', t.j. da se del sredstev od vsakega prodanega kubika lesa namensko vrača za vlaganja v nego in obnovo gozdov ter ohranjanje in podporo splošno koristnih funkcij. Ta model je bil ukinjen s sprejemom aktualnega Zakona o gozdovih, čeprav se je v preteklosti izkazal kot učinkovit mehanizem za vzdrževanje podpornega sistema za ohranjanje dobrega stanja slovenskih gozdov. V sistemu ohranjanja narave (območja NATURA 2000) in zaključevanja denacionalizacijskih postopkov pa bi se del teh sredstev namenil tudi odkupu in zaokroževanju teh kompleksov gozdov. Slednje je sicer v predlogu zakona zabeleženo, vendar ni jasno definiran sistem zagotavljanja sredstev za tovrstne odkupe in vlaganja.

Ob odpiranju zakonodaje o gozdovih bi bilo primerno tudi obravnavati prihodke iz ostalih proizvodov in storitev, ki jih zagotavljajo gozdovi, in vlaganja v ohranjanje biodiverzitete in ekosistemskih storitev. Ob tem na eni strani opozarjamo na pomembna sredstva iz odstrela divjadi, pridobivanja gob (npr. gomoljik) in drugih proizvodov, izrabe vodnih virov v komercialne namene ter turizma, na drugi strani pa na stroške, ki jih ima država z izpolnjevanjem mednarodnih obveznosti v zvezi z ohranjanjem biodiverzitete.

Sklep: Ureditev transparentnosti gospodarjenja z gozdovi in gozdnimi ekosistemi podpiramo, vendar predlagamo, da se ga celovito dopolni ob upoštevanju 'biološke amortizacije' za celovito gospodarjenje z gozdnimi ekosistemi v korist narave in ljudi.

predsednik SVO SAZU